

Bonhoeffer
zijn mooiste citaten

Bonhoeffer zijn mooiste citaten

Samengesteld door Henk Florijn

Derde druk

UITGEVERIJ BOEKENCENTRUM, ZOETERMEER

Derde druk 2016

www.uitgeverijboekencentrum.nl

Ontwerp omslag: Studio Jan de Boer

Vormgeving en typografie binnenwerk: Geert de Koning

ISBN 978 90 239 7110 8 · NUR 713

© 2010 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

- 1 Zijn het er weinigen of velen, die Jezus toebehoren? Jezus stierf alleen aan het kruis, verlaten door Zijn volgelingen. Naast Hem hingen niet twee discipelen, maar twee moordenaars. Maar aan de voet van het kruis stonden ze allemaal: vijanden en gelovigen, twijfelaars en bangeriken, spotters en overwonnenen. En voor allen, met hun zonden, bad Jezus in dit uur om vergeving.
- 2 Doop zonder de vermaning vanuit de gemeente, Avondmaal zonder belijdenis van zonden en kwijtschelding van zonden zonder persoonlijke biecht is allemaal goedkope genade. Want het is een prediking van vergeving zonder verootmoediging.

- 3 Goedkope genade is genade zonder navolging, genade zonder het kruis te dragen, genade zonder de levende, mens geworden Jezus Christus.

- 4 Kostbare genade is als het afgezonderde heiligdom van God dat je tegen de invloed van de wereld moet beschermen. Ze is heilig en mag niet voor de honden geworpen worden. Ze is het heilige, levende woord van God, dat Hijzelf spreekt, zoals het Hem behaagt. Die genade raakt je diep als de oproep om Jezus na te volgen en komt als het woord van vergeving tot een beangstigde geest en een verslagen hart.

- 5 Gezegend zijn degenen die zich al bevinden aan het einde van de weg die wij willen gaan. Gezegend zijn zij die vol verwondering begrepen hebben wat in werkelijkheid niet te bevatten lijkt, namelijk dat genade kostbaar is. Ze is kostbaar omdat de mens er niets aan hoeft toe te voegen en ze puur genade van God in Jezus Christus is.

- 6 Gezegend zijn degenen die bij de eenvoudige navolging van Jezus Christus door Zijn genade overwonnen zijn, zodat ze met een nederig hart de genade van Christus, die alles en alleen werkt, zullen loven.

7 Gezegend zijn zij die door echte genade in de wereld kunnen leven zonder daarin op te gaan. Als zij, in de navolging van Jezus Christus, het hemelse vaderland zo zeker verwachten, zijn ze werkelijk vrij om in deze wereld als balling te leven.

Gezegend zijn zij voor wie navolging van Jezus Christus niets anders inhoudt dan leven uit de genade en voor wie de genade niets anders betekent dan navolging. Wie op deze manier christen is geworden, heeft ervaren dat het woord van genade zich over hem heeft ontfermd.

8 Er is geen andere weg tot geloof dan gehoorzaamheid aan de roep van Jezus.

9 Een christendom zonder de levende Jezus Christus blijft onvermijdelijk een christendom zonder navolging. En een christendom zonder navolging is altijd een christendom zonder Jezus Christus. Dat is slechts een idee, een mythe.

- 10** Navolging zonder Jezus Christus is het kiezen van een eigen weg. Die weg kan ideaal lijken en misschien zelfs de weg van een wereldverbeteraar zijn, maar hij is zonder belofte. Jezus moet hem verwerpen.
- 11** Klaag je erover, dat je niet kunt geloven? Niemand heeft het recht zich erover te verbazen, dat hij niet tot geloof komt, zolang hij zich op enige manier verzet tegen het gebod van Jezus of zich eraan onttrekt.
- 12** Wanneer je Gods gebiedend woord in de wind slaat, zul je ook Zijn woord van genade niet ontvangen. Hoe kun je vertrouwd met Hem worden, wanneer je je welbewust aan Hem onttrekt? De ongehoorzame kan niet geloven, alleen de gehoorzame gelooft.

- 13** Het enige antwoord op de vraag wat goed en wat kwaad is, is het gebod van God zelf. Dat gebod moet gehoorzaamd worden en niet bediscussieerd.
- 14** Wat gehoorzaamheid is, leer je alleen door gehoorzaam te zijn, niet door vragen te blijven stellen. Pas in de gehoorzaamheid leer je de waarheid kennen. De stem van Jezus leert je niets anders dan eenvoudig te gehoorzamen.
- 15** Gehoorzaamheid aan Jezus' roepstem is nooit een daad van de mens zelf.
- 16** Voor mensen is het onmogelijk om behouden te worden in de navolging. Maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

17 Jezus Christus moest al het lijden doorstaan en door de mensen verworpen worden. Het is het 'moeten' van Gods belofte, want door Zijn lijden werd de Schrift vervuld.

18 Lijden en verworpen worden zijn niet hetzelfde. Jezus zou immers in Zijn lijden nog de gevierde Christus kunnen zijn. De mensen zouden dan vol medelijdende bewondering dit leed van Jezus beschouwen. Als iets tragisch zou het lijden in zichzelf nog een vorm van waardigheid en eer kunnen hebben.

Maar Jezus is de Christus die in het lijden verworpen werd. Dat ontnemt aan het lijden elke waardigheid en eer. Het moet echter wel een eerloos lijden zijn, want Christus is alleen Christus als de lijdende en verworpene. Zijn kruis hield lijden en verwerping in.

- 19** Zelfverloochening betekent: alleen Christus kennen en niet meer jezelf. Het houdt in dat je alleen op Hem let, die voorop gaat en dat je niet meer let op de zware weg. Wie zichzelf verloochent, zegt: Hij gaat voorop, houd je aan Hem vast.
- 20** Het kruis dragen betekent niet een ongemakkelijk en zwaar lot torsen, maar het is het lijden doorstaan dat volgt uit de verbondenheid met Christus. Zijn kruis dragen is niet een toevallig, maar een noodzakelijk lijden. Het kruis dragen is geen lijden dat voorkomt uit ons natuurlijke bestaan, maar uit ons bestaan als christen.
- 21** Het kruis dragen is niet zomaar lijden ondergaan, maar het is lijden en verworpen worden vanwege Jezus Christus. En niet vanwege een of andere gedraging of belijdenis.

- 22** Elke oproep van Christus leidt naar de dood. Of wij nu zoals de eerste discipelen ons huis en ons beroep moeten loslaten om Hem te volgen, of dat wij zoals Luther het klooster verlaten om een werelds beroep uit te oefenen, in beide situaties wacht die éne dood op ons. De dood omwille van Jezus Christus is het afsterven van onze oude mens om aan de roep van Jezus te beantwoorden.
- 23** Jezus wil het lijden van de wereld overwinnen en daarom moet Hij het lijden tot het einde doorstaan. Voor Hem betekent het lijden verlatenheid van God. Maar in de gemeenschap met het lijden van Jezus Christus is het lijden door Zijn lijden overwonnen. Zo wordt gemeenschap met God juist in het lijden geschonken.

- 24** Het lijden moet gedragen worden om het te laten voorbijgaan. Wanneer de wereld het draagt gaat ze eraan te gronde. Wanneer het lijden Christus' verantwoordelijkheid is, wordt het door Hem overwonnen.
- 25** God is een God die draagt. De Zoon van God droeg ons vlees. Hij droeg daarom het kruis, Hij droeg al onze zonden en bracht op die manier verzoening. Zo is ook de volgeling tot dragen geroepen. Daarin bestaat het christen-zijn. Zoals Christus in het dragen de gemeenschap met de Vader bewaart, zo leidt het dragen van de volgeling tot gemeenschap met Christus.

- 26** Christus' juk en last is het kruis. Als je onder dit kruis van Christus bukt, betekent dat geen ellende en wanhoop, maar verkwikking en rust voor je ziel. Het is de hoogste vreugde. Dan ga je niet meer gebukt onder zelfgemaakte wetten en lasten, maar onder het juk van Hem die je kent en die zelf meegaat onder het juk.
- 27** Er bestaat geen juist inzicht in de gaven van God zonder de kennis van de Middelaar. Alleen ter wille van Hem worden Gods gaven je geschonken.
- 28** Er bestaan geen echte verantwoordelijkheden in de wereld zonder de breuk te erkennen die je nu al scheidt van die wereld.